

Werkt voor provincies

Voorjaarsnota BIJ12 2024

1. Inleiding

Op 7 september 2023 stelde het IPO-bestuur het Jaarplan en Begroting 2024 van BIJ12 vast. Op 7 november 2023 heeft de Algemene Vergadering (AV) hiermee ingestemd.

In het algemeen wordt voorzien dat de opdrachten binnen de Begroting BIJ12 2024 kunnen worden uitgevoerd. De onderdelen waarvoor wijzigingen in de Begroting BIJ12 2024 worden voorzien, zijn opgenomen in de Voorjaarsnota BIJ12 2024. Alleen de ontwikkelingen die afwijken van de reguliere uitvoering en planning worden toegelicht. De ontwikkelingen voor zover nu te voorzien, staan hieronder.

Voor een aantal van deze ontwikkelingen worden wijzigingen voorgesteld voor de Begroting BIJ12 2024. Al deze wijzigingen zijn in het voortraject afgestemd met de provincies en hebben vaak een meerjarig karakter. De wijzigingen zijn noodzakelijk voor de uitvoering van de werkzaamheden die BIJ12 in opdracht van de provincies uitvoert.

Per 1 april 2024 is de huidige unit Bedrijfsvoering BIJ12 geïntegreerd met de bedrijfsvoeringsfuncties binnen IPO-bureau tot een afdeling Bedrijfsvoering voor de gehele IPO-vereniging (IPO). Ook zijn per 1 april 2024 de huidige functies voor communicatie en public affairs van BIJ12 en IPO-bureau geïntegreerd tot één gezamenlijke afdeling Communicatie & Public Affairs. Beide afdelingen worden rechtstreeks onder de Algemeen Directeur gepositioneerd. Dit betekent dat per 1 april 2024 de unit Bedrijfsvoering geen onderdeel meer is van BIJ12. Wat dit betekent voor de Begroting BIJ12 2024 wordt in 2024 uitgewerkt. Dit betreft een interne wijziging binnen IPO en heeft geen gevolgen voor de bijdragen van de provincies.

In de Conceptbegroting 2025 komt ook een aantal onderwerpen aan de orde die zowel voor 2024 als voor 2025 gelden. Deze leest u ook terug in deze Voorjaarsnota. Begrotingswijzigingen die alleen gelden voor 2025 staan in de Conceptbegroting 2025 (en dus niet in deze Voorjaarsnota).

De totale lasten van BIJ12 stijgen met circa € 12,4 miljoen. Dit is inclusief de mutatie van de ramingen voor Faunaschades die bijna € 7,6 mln. bedraagt. Voor de dekking van de overige € 4,8 mln. wordt een hogere bijdrage van de provincies van € 2,6 miljoen geraamd, een subsidie voor drugsafval van € 1,5 miljoen en worden overlopende middelen uit voorgaande jaren van € 0,7 miljoen ingezet. De tabel met de mutaties van de bijdragen per provincie is te vinden in de bijlage.

Samenvatting begrotingswijzigingen

Tabel 1: Wijzigingen bij Voorjaarsnota BIJ12 2024

Organisatieonderdeel	Onderwerp	Bedrag	Effect provincies
2. Interne organisatie			
	<i>2.1 Bedrijfsvoering</i>		
	2.1.1.1 Europese aanbesteding kantoorautomatisering IPO	150	150
	2.1.2 WOO-ondersteuning	107	107
	2.1.3.1 Verschuiving Loket Expertiseteam Stikstof & Natura 2000	-324	0
	2.1.3.2 Verschuiving Gemeenschappelijke Beheer Organisatie	46	0
	<i>2.2 Interne organisatieontwikkeling BIJ12</i>		
	2.2.2 Formatieplaats regiefunctionaris gezamenlijke inkoop	172	172
	2.3 Subsidie-coördinator	122	122
Totaal 2. Interne organisatie		273	551
3. Expertiseteam Stikstof & Natura 2000			

	3.1.1 Verschuiving Loket Expertiseteam Stikstof & Natura 2000	324	0
	3.1.1 extra formatie Loket	112	112
	3.6 Stelpost IPSN	-124	0
Totaal 3. Expertiseteam Stikstof & Natura 2000		312	112
4. Natuurinformatie en Natuurbeheer			
	4.2 Uitvoeringskosten NDFF	-190	0
	Personele kosten NINB	190	0
	4.3 Bossenstrategie	51	51
	4.6 Overlopende opgaven natuurinformatie en natuurbeheer 2023	686	0
Totaal 4. Natuurinformatie en Natuurbeheer		737	51
6. Regeling Drugsafvaldumpingen			
	6. Regeling drugsafvaldumpingen	1.500	0
Totaal 6. Regeling drugsafvaldumpingen		1.500	0
7. GBO Provincies			
	7.1 Maatregelen situatie Atos/Eviden	473	473
	7.2 Herbouwtrajecten van Informatieproducten	290	290
	7.3 Single Digital Gateway (SDG)	167	100
	7.4 Enterprise Service Bus transitiekosten	300	300
	7.5 Geoweb transitiekosten naar ArcGIS portal	250	250
	7.6 Landelijke Databank Overstromingsrisico's (LDO)	75	75
	7.7 Uitvoeringskosten Basis Registratie Ondergrond (BRO)	25	25
	7.8 Landelijk Grondwater Register (LGR)	75	75
	7.9 Landelijke Zwemwater Register (LZR)	300	300
	7.10 Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen (LISA)	75	75
	7.11 Verschuiving Gemeenschappelijke Beheer Organisatie	-46	0
Totaal 7. GBO Provincies		1.984	1.963
Totaal lasten		4.806	2.677

Bedragen x 1000

Tabel 2: Wijzigingen bij Voorjaarsnota BIJ12 2024 (Baten)

Onderdeel	Bedrag
Bijdragen provincies	- 2.677
Bijdragen derden drugsafval	- 1.500
Doorschuifmiddelen	- 686
Overheveling vanuit IPO	- 67
Overheveling IPSN aan IPO	124
Totaal	-4.806

Bedragen x 1000

2. Interne organisatie

2.1. Bedrijfsvoering

Hieronder worden de ontwikkelingen aangegeven die betrekking hebben op bedrijfsvoering, deze ontwikkelingen zullen onderdeel zijn van de integratie bedrijfsvoering IPO.

2.1.1 Samenvoeging bedrijfsvoering IPO

In 2023 is een traject gestart om de bedrijfsvoering van IPO-bureau en BIJ12 samen te voegen. Hier is in het verleden geld voor vrijgemaakt bij de Voorjaarsnota BIJ12 2022. De samenvoeging heeft een zorgvuldig traject gekend, wat tot gevolg heeft gehad dat deze niet in 2023 volledig is afgerond, maar tot medio 2024 doorloopt. Dit houdt ook in dat een aantal aanbestedingen voor bijvoorbeeld kantoorautomatisering in 2024 gedaan zullen worden, en niet in 2023 zoals eerder verwacht. Omdat Provincies in 2023 al hebben bijgedragen voor deze ontwikkelingen en de restantbudgetten onderdeel zijn van het resultaat over het boekjaar 2023, wordt hier in 2024 geen nieuw geld voor gevraagd. Vanaf 2024 sprake is van een nieuwe systematiek van financieren via het zogeheten mengpercentage en is het niet opportuun deze middelen eerst aan de provincies terug te geven, om deze vervolgens weer door de provincies te laten financieren, alleen dan met een andere onderlinge verdeling. Bij de jaarrekening 2023 wordt daarom verzocht voor de resterende middelen aangaande dit onderdeel een reserve te vormen, specifiek voor uitgaven binnen dit doel in het boekjaar 2024. Eventuele middelen die na 2024 resteren binnen deze reserve, worden volgens het percentage voor interne organisatie BIJ12 2023, dus zoals deze ook door provincies zijn gefinancierd, aan provincies teruggegeven.

2.1.1.1 Europese aanbesteding kantoorautomatisering IPO

Om binnen IPO goed met elkaar te kunnen samenwerken, is het noodzakelijk dat kan worden gewerkt in een gemeenschappelijk digitale omgeving. Momenteel werken IPO-bureau en BIJ12 in een eigen omgeving, waardoor het lastig is om met elkaar digitaal samen te werken. Daarnaast is kantoorautomatisering bij beide organisatieonderdelen anders georganiseerd en zijn contracten gesloten met verschillende leveranciers. In 2024 wordt een Europese aanbesteding gestart voor de kantoorautomatisering voor IPO zodat uiterlijk 1 januari 2026 iedereen binnen IPO in een gezamenlijke omgeving op een uniforme wijze met elkaar kan samenwerken. In 2024 en 2025 wordt voor het hele traject een projectleider ingehuurd. Binnen de Begroting van BIJ12 is hier rekening mee gehouden. Maar de extra inzet die benodigd is voor het herinrichten van de interne procedures om de overgang naar de nieuwe kantoorautomatisering te vergemakkelijken, is in deze reservering niet meegenomen. Naar verwachting is in 2024 een extra budget van € 150.000 nodig voor de inzet van onder andere inhoudelijke expertise en informatieanalyse. Deze extra middelen worden aan de Begroting BIJ12 2024 toegevoegd.

2.1.2 WOO-ondersteuning

Het aantal WOO-verzoeken aan BIJ12 en de complexiteit daarvan nemen toe. En zo ook de verzoeken om zienswijzen van BIJ12 bij WOO-verzoeken aan provincies en ministeries en de daaropvolgende juridische procedures bij BIJ12. Om ervoor te zorgen dat de wettelijke termijnen voor het beantwoorden van deze verzoeken worden gehaald en om de overige bedrijfsjuridische werkzaamheden ongestoord uit te kunnen voeren, is verder ondersteuning op dit gebied noodzakelijk. Voor deze inzet is 1 FTE op schaal 11 nodig waarvoor structureel € 107.291 aan de Begroting BIJ12 2024 wordt toegevoegd.

2.1.3 Technische wijzigingen/ budgetneutrale verschuivingen

Door organisatieontwikkelingen en/of voortschrijdend inzicht omtrent de positionering van een aantal functies en taken wordt een aantal posten binnen de Begroting van BIJ12 verplaatst. Belangrijk is dat de wijzigingen onder 2.1.3 als budgetneutraal worden beschouwd, wat betekent dat ze geen invloed hebben op het totale budget van de begroting.

2.1.3.1 Verschuiving Expertiseteam Stikstof & Natura 2000

Met de centralisatie van Bedrijfsvoering per 1 april 2024 wordt het Loket BIJ12 (1^e lijns helpdesk) overgeheveld van Bedrijfsvoering naar het Expertiseteam Stikstof en Natura 2000 (SN2000). De reden hiervoor is dat het Loket BIJ12 alleen werkzaamheden verricht voor BIJ12. Dit Loket was tot 1 april onder Bedrijfsvoering geplaatst en is niet meegenomen bij de centralisatie van Bedrijfsvoering vanwege de taken in het primaire proces van BIJ12. Gezien de aard van de werkzaamheden ligt het positioneren van het Loket dicht bij het Informatiepunt van het Expertiseteam SN2000, het meest voor de hand. Deze wijziging betreft een budgetneutrale verschuiving van Bedrijfsvoering naar het Expertiseteam SN2000 van € 223.817 voor vaste formatie (3 fte schaal 8) plus een extra budget van € 100.000 voor flexibele capaciteit en aanvullende opdrachten, wat betekent dat het totale budget van BIJ12 niet wordt beïnvloed.

2.1.3.2 Verschuiving capaciteit Gemeenschappelijke Beheer Organisatie (GBO)

Voor kantoorautomatisering maakt Bedrijfsvoering gebruik van capaciteit van de unit GBO voor functioneel beheer van onder andere de MS365 omgeving. Gezien het feit dat Bedrijfsvoering per 1 april 2024 gecentraliseerd is, wordt de capaciteit voor functioneel beheer (0,5 fte schaal 10) van MS365 ondergebracht bij Bedrijfsvoering. Dit betekent een budgetneutrale verschuiving van € 46.000 van GBO naar Bedrijfsvoering.

2.2 Interne organisatieontwikkeling BIJ12

Om te kunnen blijven voldoen aan de realisatie van de toegenomen opdrachten van de provincies is het nodig dat BIJ12 voortdurend de organisatie hierop aanpast. Hiervoor loopt een programma dat is gericht op organisatieontwikkeling. Dit programma wordt uitgevoerd binnen de bestaande begroting van BIJ12.

2.2.1 Evaluatie BIJ12

In het kader van de Ontwikkelagenda IPO is in 2024 eveneens een evaluatie van BIJ12 voorzien. Voor de begeleiding hiervan zijn extra middelen nodig, deze benodigde middelen hiervoor worden voorzien door IPO-bureau.

2.2.2 Formatieplaats regiefunctionaris gezamenlijke inkoop

Het IPO-bestuur heeft op 7 maart 2024 ingestemd met een nieuwe taak voor BIJ12 gericht op de voorbereidingen en coördinatie van gezamenlijke ICT-aanbestedingen namens provincies. Daarbij heeft het bestuur ook ingestemd met het starten van de voorbereidingen voor een heraanbesteding van de bestaande raamovereenkomst met Microsoft.

Dit besluit houdt in dat er structureel vanaf 2024 € 121.994 aan de Begroting BIJ12 2024 wordt toegevoegd voor de coördinatie van gezamenlijke ICT-aanbestedingen en incidenteel €50.000 voor eventueel juridische kosten en begeleidingskosten die nodig zijn tijdens de voorbereidingen voor de gezamenlijke Europese aanbesteding Microsoft Framework 2025.

2.2.3 Subsidie-coördinator

Vanwege het toenemende aantal subsidiebeschikkingen door LNV voor de uitvoering van gezamenlijke opdrachten van LNV en provincies, is het noodzakelijk een coördinator voor de aanvragen, beschikkingen, plannings en rechtmatige besteding en afwikkeling van de subsidies aan te stellen. Voor deze inzet is 1 FTE schaal 12 benodigd. Om deze reden wordt structureel € 121.994 aan de Begroting BIJ12 2024 toegevoegd.

3. Expertiseteam Stikstof & Natura 2000

3.1 Loket en informatievoorziening

3.1.1 Loket

Naar aanleiding van de centralisatie van Bedrijfsvoering zal het Loket BIJ12 dichter bij het Informatiepunt worden ondergebracht (en dus bij het Expertiseteam Stikstof & Natura 2000). Zie verder bij 2.3.1 *Budgetneutrale verschuiving Expertiseteam Stikstof & Natura 2000* onder 2. Interne organisatie.

We zien op basis van onderzoek gedurende afgelopen jaar, dat binnen het huidig takenpakket, het werkvolume van Loket (voor het overgrote deel over fauna-gerelateerde-zaken) meer dan is verdubbeld ten opzichte van het begin. Dit begin was de basis voor de huidige formatie. Dat betekent dat we met de huidige formatie niet meer uitkomen. Voor het huidig takenpakket is vanaf 1 juli 2024 3 fte schaal 8 structureel extra nodig, naast het beschikbaar structureel Personeels- en uitvoeringsbudget. Dat vraagt om een extra structurele bijdrage van provincies van € 223.817 (gebaseerd op het loonbedrag van januari 2024). Voor deze Voorjaarsnota BIJ12 2024 betekent dat een verzoek om een extra bijdrage van provincies van € 112.000.

3.2 Stikstof

3.2.1 Informatiepunt Stikstof

Van 2020 tot 2023 is voor het Informatiepunt, naast de opdracht van provincies, sprake van een aanvullende opdracht en aanvullende financiering vanuit het rijk, meer specifiek de DG Stikstof binnen het ministerie van LNV (hierna LNV). LNV verbreedde met die opdracht het provinciaal Informatiepunt naar een Landelijk Informatiepunt. De medefinanciering van taken van het Informatiepunt van BIJ12 door LNV is opnieuw akkoord bevonden door het IPO-bestuur in de vergadering van 15 december 2022.

De te verwachten baten van LNV zijn, gebaseerd op deze opdracht, in de begroting (2023 en) 2024 opgenomen. Het betreft een bedrag van € 424.456.

Begin 2023 werd duidelijk dat voor LNV bezwaren kleven aan de opdrachtvorm. Daarom heeft LNV, in overleg met BIJ12, besloten de bijdrage per 2023 om te zetten naar een (op dit moment nog jaarlijkse) subsidie. Tegelijkertijd is de inhoud van de taak heroverwogen en werd het subsidiebedrag groter. In 2024 bedraagt de verwachte subsidie van het rijk € 851.750.

Op dit moment betreft het een jaarlijkse subsidies. LNV heeft aangegeven graag toe te werken naar een structurele subsidieverlening. Later dit jaar wordt daarover meer informatie verwacht evenals de definitieve subsidiebeschikking. Zodra de definitieve subsidiebeschikking is ontvangen zullen we eventuele wijziging doorvoeren bij de Najaarsnota 2024 en de Begroting 2025.

De (ophoging van de) subsidie heeft geen gevolgen voor de bijdragen van de provincies. De verantwoording over de besteding van deze middelen vindt rechtstreeks aan LNV plaats en wordt ter informatie meegenomen in de P&C-cyclus van IPO.

3.2.2 Aanpak Piekbelasting

BIJ12 is halverwege 2023 gevraagd om de inzet van het Informatiepunt uit te breiden ter ondersteuning van de Programmadirectie Uitvoering Aanpak Piekbelasting (UAPB; binnen de Regieorganisatie Transitie Landelijk Gebied (RTLG) van het ministerie van LNV). De openstelling van de Aanpak Piekbelasting heeft geleid tot een toename van vragen aan het Informatiepunt BIJ12. LNV heeft hiervoor eind 2023 de subsidiebeschikking opgehoogd met € 125.000. Deze bijdrage loopt door in 2024. Halverwege 2024 evalueren en beoordelen we met LNV de noodzaak van voortzetting van extra inzet en hiermee extra subsidie van LNV. De (ophoging e/o voortzetting van de) subsidie heeft geen gevolgen voor de bijdragen van provincies. De verantwoording over de besteding van deze middelen vindt rechtstreeks aan LNV plaats en wordt ter informatie meegenomen in de P&C-cyclus van IPO.

3.2.3 Legalisatie PAS-meldingen

Op verzoek van de IPLG en daarmee van de provincies, vindt extra inzet vanuit BIJ12 op het dossier Legalisatie PAS-meldingen plaats. Die extra inzet van BIJ12 is meerjarig nodig voor de informatievoorziening aan de provinciale staten en de tweede kamer, tenminste zolang het proces van legalisatie PAS-meldingen loopt. Vooral nog is het mogelijk de extra inzet van BIJ12 binnen de lopende begroting op te lossen. Indien de meerjarige extra inzet van BIJ12 vraag om structurele verhoging van de bijdrage van provincies dan nemen we dat op in de Begroting 2025.

3.3 Gebruikersregisseur AERIUS

Sinds 2023 vervult BIJ12 op verzoek van LNV en met instemming van het IPO-bestuur (15 december 2022) de rol van onafhankelijk gebruikersregisseur AERIUS. Het is een van de drie onderdelen in de governance-driehoek AERIUS, met LNV (opdrachtgever), RIVM (opdrachtnemer) en BIJ12 (gebruikersregie). Voor gebruikersregie AERIUS ontvangt BIJ12 subsidie van het Ministerie van LNV. Het beoogde subsidiebedrag bedraagt € 358.400. Op dit moment betreft het een jaarlijkse subsidies. LNV heeft echter per email aangegeven graag toe te werken naar een structurele subsidieverlening. In maart van dit jaar wordt daarover meer informatie verwacht. De definitieve subsidiebeschikking wordt uiterlijk april van dit jaar verstrekt. Zodra de definitieve subsidiebeschikking is ontvangen zullen we de wijziging doorvoeren bij de Begroting 2025. De subsidie heeft geen gevolgen voor de bijdragen van de provincies. De verantwoording over de

besteding van deze middelen vindt rechtstreeks aan LNV plaats en wordt ter informatie meegenomen in de P&C-cyclus van IPO.

3.4 Mogelijke ontwikkeling: Verbreding van Stikstof naar Landelijk Gebied

Bij besluit van het IPO-bestuur (juli 2023) zijn de BAC VP en de BC Stikstof samengegaan in de BAC LG. Het is de verwachting dat die samenvoeging effect gaat hebben voor de werkzaamheden van (de Unit Stikstof & Natura 2000 van) BIJ12. Zo zien we al dat ontwikkelingen binnen het domein Landelijk Gebied tot aanvullende of nieuwe vragen leiden. Indien gewenst door de provincies kan BIJ12 de ondersteuning van provincies verbreden van het domein Stikstof & Natura 2000 naar het domein Landelijk Gebied. Eventuele wijzigingsvoorstellen voor de werkzaamheden van BIJ12 zullen we -als te doen gebruikelijk, voorzien van motivatie en consequenties- voorleggen aan het IPO-bestuur voordat we erop handelen. Ter inspiratie: gedacht kan worden aan de verbreding van Informatiepunt Stikstof & Natura 2000 naar een informatiepunt Landelijk Gebied.

3.5 Aankondiging budgetneutrale overheveling stelpost Interprovinciale Programmaorganisatie Landelijk Gebied

In de Begroting 2023 is een groot deel van het budget van de programma-organisatie (5,136 miljoen euro) vanuit IPO-bureau ondergebracht in de Begroting van BIJ12 (unit Expertiseteam Stikstof & Natura2000). Dat leek praktische voordelen te hebben in verband met de ondersteuning door BIJ12 van het voormalige Interprovinciale Programma Stikstof. Als gevolg van de centralisatie van Bedrijfsvoering, het ontstaan van de Programmaorganisatie Landelijk Gebied (samenvoeging van de programmalijnen Vitaal Platteland en Stikstof & Natuur) en het Programmaplan Landelijk Gebied zijn er inmiddels logische aanleidingen om de sturing, programmabegroting en verantwoording in één hand te geven. Daarom kondigen we hier vast aan dat we bij de Begroting 2025 de stelpost IPSN (nu IPLG) structureel overhevelen naar de IPLG binnen deel 4 van de begroting. Dit is een voor provincies budgetneutrale overheveling binnen IPO en deze overheveling heeft geen gevolgen voor de bijdragen van de provincies.

3.6 Interne overheveling capaciteit IPSN

In de Begroting 2024 is budget opgenomen voor de uitvoering van het IPSN-programma. Hiervan hevelen we via de voorjaarsnota € 124.000 over van de begroting van BIJ12 naar de begroting van IPO-bureau voor de inzet van strategische communicatie vanuit IPO-bureau. Deze wijziging is budgetneutraal en heeft geen gevolgen voor de bijdragen van de provincies.

4. Natuurinformatie en Natuurbeheer

4.1 Verbeterprogramma VHR monitoring

De kosten voor de uitvoering van het Verbeterprogramma VHR monitoring worden gedekt met een subsidie van LNV. De voorbereiding voor een subsidieaanvraag 2024 loopt, in de Stuurgroep Natuurmonitoring en -informatievoorziening van rijk en provincies zijn hiervoor de kaders vastgesteld. Middelen uit de subsidie voor 2023 blijven beschikbaar tot medio 2024. Voor 2024 zijn geen budgettaire gevolgen voor de provincies voorzien.

4.2 Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

Op 14-12-2023 heeft het IPO-bestuur ingestemd met de voorbereiding van de organisatie voor het beheer van de NDFF na de lopende transitiefase. Onderdeel hiervan is de toevoeging van twee sleutelfuncties. Dekking hiervoor wordt gevonden in overheveling van €190.000 van Uitvoeringskosten NDFF naar Personele kosten NINB. Dit is kostenneutraal verwerkt in deze Voorjaarsnota.

4.3 Bossenstrategie

Het IPO-bestuur heeft op 11-01-2024 ingestemd met het opzetten van een structurele voorziening voor verzamelen, valideren en beschikbaar stellen van gegevens over de uitvoering van de bossenstrategie door provincies. Hoewel in 2023 rekening werd gehouden met deze opgave wordt die pas in 2024 gerealiseerd omdat besluitvorming over de business case in 2023 niet meer haalbaar was. Eenmalige kosten kunnen middels en reservering worden gedekt uit de resterende middelen Uitvoeringskosten Natuurinformatie 2023 die gereserveerd waren voor beheer en doorontwikkeling van de SNL-applicatie, €120.000. Dit leidt voor deze eenmalige kosten niet tot een hogere last voor provincies in 2024.

Voor de jaarlijkse structurele kosten wordt conform genoemd besluit met deze Voorjaarsnota €50.540 euro toegevoegd aan de begroting BIJ12, personele kosten NINB.

4.4 Kosten bestrijding invasieve exoten

Het IPO-bestuur heeft op 11-01-2024 ingestemd met een nieuwe taak voor BIJ12: het in kaart brengen van de kosten die provincies maken voor de bestrijding van invasieve exoten. Een eerste inventarisatie daarvan wordt gemaakt binnen de kaders van de begroting 2024. Mogelijk volgt hieruit dat een structurele informatiestroom moet worden ingericht. Indien niet toereikend zal extra budget worden gevraagd later dit jaar.

4.5 Coördinator afstemming kennisproducten soortenbescherming

Op 07-09-2023 is het IPO-bestuur akkoord gegaan met het aanstellen van een tijdelijke coördinator voor afstemming kennisproducten soortbescherming waarvoor de middelen door RVO beschikbaar worden gesteld. BIJ12 heeft nadere afspraken over financiering gemaakt met RVO in de vorm van een opdracht die door loopt in 2024. Dit heeft geen financiële gevolgen voor provincies.

4.6 Overlopende opgaven natuurinformatie en natuurbeheer 2023

In de Jaarrekening 2023 zijn enkele opgaven rond natuurinformatie en natuurbeheer vermeld waarbij in 2023 vertraging is ontstaan of door provincies aanvullende wensen zijn meegegeven die niet in 2023 konden worden geïmplementeerd. De onderbenutting van Uitvoeringskosten Natuurbeheer en Uitvoeringskosten Natuurbeheer die daardoor is ontstaan is in de Jaarrekening vermeld. Bij de Jaarrekening is voorgesteld deze middelen in 2024 opnieuw beschikbaar te stellen middels een reservering, in plaats van terug te geven aan de provincies. Immers, de provincies hebben voor deze geraamde uitgaven al hun bijdrage overgemaakt. Terugbetalen en opnieuw ramen zou leiden tot een andere verdeling tussen de provincies, wat bestuurlijk niet wenselijk is.

Voor de volgende opgaven geldt dat er in de begroting 2024 geen rekening is gehouden met de kosten die in 2023 voorzien waren. Deze bedragen die bij de Jaarrekening 2023 terugvloeien naar provincies worden daarom in deze Voorjaarsnota toegevoegd onder voorbehoud van positieve besluitvorming hierover bij de Jaarrekening 2023.

- aan het budget Uitvoeringskosten Natuurinformatie 2024:
 - *Vernieuwing Rekenmodule Natuurnetwerk €226.000*
De Rekenmodule Natuurnetwerk stelt provincies in staat grote hoeveelheden natuurinformatie te verwerken tot een kwaliteitsoordeel voor gebieden die worden beheerd met SNL-subsidie. De techniek onder deze applicatie heeft het einde van zijn levensduur bereikt. De applicatie wordt opnieuw opgebouwd binnen de basis architectuur van BIJ12. Vertraging is ontstaan omdat de voorbereidingen voor de herbouw (inhoudelijke beschrijving vereisten en opbouw ontwikkelteam door leverancier) niet in 2023 konden worden afgerond.
 - *Kennisdocumenten beschermde soorten €90.000*
Kennisdocumenten over beschermde soorten maken kennis beschikbaar voor een meer uniforme en voorspelbare uitvoering van de wettelijke bescherming door provincies en uitvoeringsdiensten. Er bestaat een toegenomen behoefte aan kennisdocumenten doordat grootschalige isolatieopgaven een concreet handelingsperspectief vragen voor gebouwde bewonende beschermde soorten zoals bepaalde vogels en vleermuizen. Vertraging is ontstaan door beperkte beschikbaarheid van expertise en doorlooptijden in het afstemmingsproces met provincies en uitvoeringsdiensten om tot consensus over beschikbare kennis en de toepassing daarvan te komen.
 - *Innovatie natuurkarteringen met remote sensing €170.000*
Remote sensing (satellietbeelden, luchtfoto's, drone opnamen) kunnen de groeiende behoefte aan actuele informatie over staat van de natuur gedeeltelijk invullen. In 2023 is met verschillende externe partijen en met de Werkgroep Monitoring Natuur van de provincies gezocht naar de meest effectieve inzet van de hiervoor gereserveerde middelen. Dit heeft slechts tot gedeeltelijk inzet van middelen geleid. Vertraging is ontstaan doordat het zoeken en afwegen mogelijkheden voor inzet van deze middelen meer tijd vroeg dan voorzien en de capaciteit binnen het team om hier invulling aan te geven door de specifieke expertise niet op tijd opgeschaald kon worden.
- aan het budget Uitvoeringskosten Natuurbeheer 2024:
 - *Evaluatie SKP-natuurbeheer €200.000*
De Standaard Kostprijzen Natuurbeheer leggen een onafhankelijke feitelijke basis voor het bepalen van subsidietarieven voor natuurbeheer door provincies. In 2022 is

vastgesteld dat de methodiek op onderdelen verouderd en/of onnodig complex is. In 2023 is deze methode op onderdelen vereenvoudigd. Belangrijke onderdelen van de vernieuwing en vereenvoudiging konden in 2023 niet worden uitgevoerd omdat de voorbereiding van afspraken over te benutten gegevens meer tijd vroeg dan voorzien, een gecontracteerde opdrachtnemer zich terugtrok en er tijdelijk sprake was van onderbezetting in het team waardoor de opgelopen vertraging niet ingehaald kon worden.

4.7 Toevoeging functie Stichting Certificering SNL

In 2023 zijn de eisen waaraan (agrarische) natuurbeheerders moeten voldoen voor de borging van de kwaliteit en daarmee voor het verkrijgen en behouden van een certificaat, door de provincies aangepast en vastgelegd in het Programma van Eisen 2023. Als gevolg daarvan is het werk voor de Stichting certificering SNL toegenomen. Voor de uitvoering is 0,7 fte extra capaciteit nodig. BIJ12 treedt hierbij op als werkgever en detacheert een medewerker bij de Stichting. Voor 2024 zijn de extra kosten eenmalig te financieren door de Stichting zelf (door vooruitgeschoven werk uit 2023). De extra kosten die hiervoor op Personele kosten NINB verwacht worden, worden gecompenseerd door een even grote verlaging van bijdrage aan de Stichting vanuit de Uitvoeringskosten Natuurbeheer. Per saldo gaat het dus om een budget neutrale verschuiving.

5. Faunazaken

5.1 Aanpassing tegemoetkoming Faunaschade

De raming van de open-eind-regeling afhandelen faunaschades is in de Begroting BIJ12 2024 vastgesteld op ongeveer € 54 miljoen. De raming bestaat uit de vergoedingen die grondgebruikers krijgen op basis van het provinciale faunaschade beleid (tegemoetkomingen faunaschade, edelherten- en ganzenregeling en dassenovereenkomsten). Ook vallen de taxatiekosten, die worden gemaakt om de hoogte van de faunaschade vast te stellen, hieronder. De kosten zijn o.a. afhankelijk van het faunaschade beleid, het aantal aanvragen, het aantal schadeveroorzakende dieren, de hoogte van de schade en de gewasprijs.

De begroting 2024 wordt op basis van de huidige inzichten en de raming van de open-eind-regeling geactualiseerd. Hierbij is gebruik gemaakt van de tegemoetkomingen voor gewas en vee en de daarbij behorende taxatiekosten van 2023.

Tabel 3: Prognose open-eind-regeling faunaschade 2024

Provincies	Tegemoet-komings schade	Taxatie	Ontvangen Leges	Leges retour	Ganzen-subsidies	Wolf	Edelherten regeling	Totaal
Groningen	1.672	122	37	-7	72	4	-	1.900
Fryslan	14.769	878	277	-21	85	92	-	16.080
Drenthe	780	246	60	-65	9	273	-	1.303
Overijssel	2.029	235	122	-156	-	33	-	2.263
Gelderland	4.603	871	202	-252	427	79	60	5.990
Utrecht	4.019	356	174	-199	103	1	-	4.454
Noord-Holland	15.532	742	412	-177	174	-	-	16.683
Zuid-Holland	7.328	622	363	-273	25	-	-	8.065
Zeeland	1.887	202	110	-103	58	9	-	2.163
Noord-Brabant	455	113	44	-6	8	101	-	715
Limburg	934	348	-	-	-	16	-	1.298
Flevoland	556	36	21	-25	-	5	-	593
Totaal	54.564	4.771	1.822	-1.284	961	613	60	61.507

Bedragen x 1000

5.2 Juridische capaciteit bezwaar en beroep

De unit Faunazaken handelt in afstemming met provincies de bezwaar- en beroepschriften inzake tegemoetkomingsaanvragen faunaschade af. Vanwege achterstand betreffende de afhandeling van bezwaarschriften wordt er dit jaar extra capaciteit ingehuurd. Vooralsnog wordt deze betaald vanuit het personeelsbudget. Mocht blijken dat deze dekking onvoldoende is dan zal dit in de jaarrekening 2024 worden meegenomen.

6. Regeling Drugsafvaldumpingen

Er is tot en met 2024 jaarlijks een bedrag van maximaal € 1.000.000 beschikbaar voor de Subsidieregeling opruiming drugsafval.

Op 21 oktober 2021 heeft de minister van J&V de Kamer geïnformeerd over de 'opvolging toezeggingen en moties drugsbeleid' (kenmerk 4260813).

In de kamerbrief is een verruiming van de huidige subsidieregeling opgenomen. Uit de verruimde regeling volgt dat gedupeerden recht krijgen op vergoeding van de opruimkosten tot maximaal € 200.000 met terugwerkende kracht. Decentrale overheden worden gedeeltelijk gecompenseerd. Eerdergenoemde Kamerbrief voorziet in een extra incidentele bijdrage van 1,5 miljoen euro voor deze verruiming.

Deze bijdrage van het Rijk zal, via facturering bij de provincie Noord-Brabant, voor de zomer aan de begroting van BIJ12 worden toegevoegd.

7. GBO PROVINCIES

7.1 Maatregelen situatie Atos/Eviden

Provincies maken gebruik van gezamenlijke informatieproducten die door BIJ12 worden beheerd. Van enkele hiervan is het technisch beheer en de hosting ondergebracht bij Atos/Eviden. Afgelopen weken zijn in enkele mediaberichten verschenen over de bedrijfseconomische situatie van Atos/Eviden.

Vanuit BIJ12 zijn maatregelen getroffen om te zorgen dat de continuïteit van de dienstverlening aan provincies en de informatieveiligheid kan worden gewaarborgd. Vanwege de onzekere financiële situatie in de eerste helft van dit jaar bij Atos/Eviden heeft BIJ12 verschillende maatregelen genomen om de data en gegevens van de provincies duurzaam veilig te stellen in verschillende fases:

1. Atos/Eviden heeft van alle gegevens van BIJ12 op het DHC-platform een back-up ter beschikking gesteld, die momenteel wordt opgeslagen bij BIJ12.
2. Recentelijk (tot einde 2024) is er een tijdelijk platform (in de cloud) aangeschaft. Dit platform is specifiek bedoeld voor het veilig opslaan van de gegevens die afkomstig zijn van de back-up. Hiermee zijn alle gegevens van de provincies veiliggesteld in een afzonderlijke omgeving binnen BIJ12. Voor deze stap hebben we € 98.000 aan de begroting van 2024 toegevoegd.
3. Met het oog op de structurele veiligheid van de informatieproducten en de borging van de continuïteit van onze dienstverlening, wil BIJ12 een nieuw platform in de cloud (mogelijk Azure) bouwen en inrichten om het huidige DHC-platform te vervangen. Dit betekent dat de gegevens en data van BIJ12, momenteel gehost op het platform bij Atos/Eviden, worden overgezet naar een eigen omgeving van BIJ12. De verwachting is dat de totale kosten hiervoor € 300.000, bedragen inclusief aanbesteding, aanschaf, inrichting en beheer. Dit wordt toegevoegd aan de Begroting BIJ12 2024. Hierover vindt overleg plaats met de provincies.
4. Het huidige contract met Atos/Eviden loopt tot 1 februari 2026. Vanwege de onzekere situatie bij Atos/Eviden wordt de start van een nieuwe Europese aanbesteding voor het technisch beheer een jaar vervroegd. Voor de begeleiding van deze aanbesteding wordt €75.000 toegevoegd aan de begroting van 2024.

Samengevat BIJ12 neemt verschillende maatregelen om de continuïteit van het technisch beheer van informatieproducten te waarborgen, rekening houdend met de actuele situatie bij Atos/Eviden.

7.2 Herbouwtrajecten van informatieproducten

Op 04-10-2023 heeft het IPO-bestuur ingestemd met het budget voor de herbouw van twee informatieproducten die verouderd zijn (IBIS en ArcheoDepot). Omdat de middelen niet meer volledig konden worden besteed in 2023 is besloten tot teruggave van deze middelen via de jaarrekening en ze opnieuw aan te vragen in 2024 via de Voorjaarsnota BIJ12 2024. Het betreft € 290.000 dat benodigd is in 2024 en derhalve in de Voorjaarsnota BIJ12 2024 is opgenomen.

7.3 Single Digital Gateway (SDG)

De SDG-verordening (Single Digital Gateway) verplicht provincies hun producten en diensten te tonen op het Europese Your Europe portaal. Daarom is in 2022 een zogenoemde brugfunctie ontwikkeld, waarmee de twaalf provincies vanaf hun eigen websites de vereiste content kunnen aanleveren aan de nationale portalen Ondernemersplein en Rijksoverheid.nl. Vanaf die nationale portalen wordt de informatie vervolgens gepubliceerd op het Your Europe portaal. De aansluiting is gerealiseerd onder de vlag van de Interprovinciale Digitale Agenda (IDA), een programma van het IPO.

In 2023 heeft het IPO-bestuur ingestemd om het opdrachtgeverschap voor het beheer van de brugfunctie voor de Single Digital Gateway (SDG) te beleggen bij BIJ12. Dat opdrachtgeverschap ligt nu bij IPO. De jaarlijkse structurele kosten voor opdrachtgeverschap en operationeel het beheer van € 67.000 moeten overgeheveld worden van de begroting van IPO naar BIJ12 door middel van deze voorjaarsnota.

Tevens moet er een Europese Aanbesteding gestart worden. Hiervoor wordt eenmalig een bedrag van € 100.000 toegevoegd aan de begroting conform besluit van het IPO-bestuur van 14-12-2023.

7.4 Enterprise Service Bus (ESB) transitiekosten

De Enterprise Service Bus is onderdeel van de dienstverlening van BIJ12 aan haar stakeholders. Het faciliteert gegevensuitwisseling tussen applicaties en zorgt voor een uniforme koppeling met een aantal basisregistraties. BIJ12 is verantwoordelijk voor de hosting, het beheer en onderhoud van de ESB en is licentiehouder voor de stakeholders.

Eind 2022 zijn de voorbereidingen voor een Europese aanbesteding gestart. Die aanbesteding heeft vertraging opgelopen. De gunning zal hierdoor plaatsvinden in de loop van 2024. Indien aan een andere leverancier wordt gegund, gaat dat gepaard met een transitie van de huidige situatie naar een nieuwe leverancier/techniek. De kosten voor transitie en implementatie worden geschat op € 300.000. Dit bedrag was niet begroot en is gebaseerd op het aantal uren dat nodig is voor de migratie en/of herbouw van koppelvlakken, mappings en procesconfiguraties naar een nieuwe technologie. In de jaarrekening wordt het definitieve bedrag vermeld dat eventueel noodzakelijk is voor deze activiteiten.

7.5 GeoWeb transitiekosten naar ArcGIS portal

GeoWeb is een voorziening voor digitale kaarten die nodig zijn om informatie te delen via websites, bijvoorbeeld over vegetatie en habitattypen.

Deze voorziening is verouderd en moet worden vervangen door een andere modernere en veiligere voorziening. Deze is gevonden in ArcGis. Hiervoor moeten de informatie op de bestaande kaarten worden overgezet naar de nieuwe kaarten. Voor deze transitiekosten vragen we € 250.000 extra middels deze voorjaarsnota.

7.6 Landelijke Databank Overstromingsrisico's (LDO)

De Landelijke Databank Overstromingsrisico's (LDO) is een informatievoorziening voor overstromingsinformatie voor water. Dit wordt getoond op kaarten. Het is een verantwoordelijkheid voor de provincies om overstromingsinformatie aan te leveren, zodat dit kan worden getoond op een landelijke kaart.

Deze voorziening was verouderd en is 2023 opnieuw gebouwd. Hiermee zijn technische verbeteringen, waardoor ook kwalitatieve betere kaarten gemaakt kunnen worden, zodat de gegevens de gegevens ook voor de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR).

De gebruikers hebben aangegeven ook in 2024 verdere verbeteringen door te voeren om de kwaliteit van de overstromingskaarten nog verder te verbeteren. Hiervoor vragen we € 75.000 Dit extra bedrag zal in AAC R&L worden ingebracht. In het geval dit bedrag niet correct is ingeschat, zal dit worden gecorrigeerd in de Najaarsnota of de jaarrekening.

7.7 Uitvoeringskosten Basis Registratie Ondergrond (BRO)

De Basisregistratie Ondergrond is een landelijke voorziening van bodem-, ondergrond- en grondwatergegevens. Aanlevering en gebruik is voor bestuursorganen -dus ook provincies- wettelijk verplicht. BIJ12 heeft de opdracht gekregen om de activiteiten van de provincies voor de BRO te coördineren. Hierdoor is er een landelijk aanspreekpunt voor de provincies en kan er namens de provincies worden afgestemd met de landelijke partijen.

Recent is duidelijk geworden dat in de huidige fase milieukwaliteit geïmplementeerd kan worden. Om de impact hiervan voor provincies in beeld te brengen en de implementatie te ondersteunen is extra inhuur van een materiedeskundige milieukwaliteit nodig. De extra geschatte kosten bedragen € 25.000.

7.8 Landelijk Grondwater Register (LGR)

Het Landelijk Grondwater Register ondersteund bij de uitvoering van wettelijke taken met betrekking tot het grondwaterbeheer en het opleggen van grondwaterheffingen. Sinds 1 juli 2022 is er een wettelijke plicht om gegevens uit het grondwaterdomein aan te leveren aan de landelijke voorziening Basis Registratie Ondergrond (BRO).

BIJ12 beheert het LGR voor de provincies. Hierin wordt informatie over grondwater verzameld, gecontroleerd en aangeleverd aan BRO. Hiermee wordt voldaan aan de wettelijke verplichting van de provincies.

De BRO stelt steeds hogere eisen aan de data, waardoor het LGR voortdurend moet worden aangepast. Hiervoor is steeds meer specialistische kennis nodig die BIJ12 niet zelf in huis heeft en dus moet worden ingekocht. Voor de inhuur van deze specialistische kennis is eenmalig een bedrag van € 75.000 benodigd in 2024. Dit extra bedrag zal via AAC R&L en BAC R&L worden voorgesteld aan het IPO-bestuur, derhalve wordt dit bedrag opgenomen in de Voorjaarsnota BIJ12 2024 onder voorbehoud van het besluit van het bestuur. Dit extra bedrag zal in AAC R&L worden ingebracht. In het geval dit bedrag niet correct is ingeschat, zal dit worden gecorrigeerd in de Najaarsnota, dan wel de jaarrekening.

7.9 Landelijke Zwemwater Register (LZR)

Het Landelijk Zwemwater Register (LZR) is een applicatie waarmee provincies hun wettelijke taken rond zwemwaterbeheer en -kwaliteit uitvoeren. De applicatie is gebaseerd op verouderde technologie en voldoet niet meer aan de eisen voor security. Vernieuwing is dan ook noodzakelijk. De herbouw van de website en de voorbereidingen voor de herbouw van het register worden in 2024 opgepakt. De financiële middelen die daarvoor benodigd worden geraamd op € 300.000. Dit voorstel is besproken in de BAC RenL en wordt voorgelegd in het IPO-bestuur. derhalve wordt dit bedrag opgenomen onder voorbehoud van het besluit van het bestuur.

7.10 Landelijk informatiesysteem van Arbeidsplaatsen (LISA)

LISA is het vestigingenregister van Nederland met gegevens over alle vestigingen in Nederland waar betaald werk wordt verricht en kan worden beschouwd als basisbestand voor sociaaleconomisch en ruimtelijk onderzoek in Nederland. Namens alle provincies werkt stichting LISA al sinds 1995 aan het zo efficiënt en effectief mogelijk verzamelen en bewerken van deze werkgelegenheidsgegevens. In opdracht van de AAC en BAC RE&C is toegewerkt naar het opstellen van één gezamenlijke werkgelegenheidsenquête en het neerleggen van de uitvoering bij BIJ12. Tot op heden deed iedere provincie het enquêteren op een eigen manier. Het samenbrengen van alle provinciale enquêtes tot één gezamenlijke enquête leidt, ervan uitgaande dat koppeling van gegevensbestanden de komende jaren nog niet aan de orde zal zijn, tot uniformiteit, efficiëntere werkwijze en op termijn tot goedkopere hosting en onderhoud. De afzonderlijke provincies hebben voor 2024 de benodigde enquête inmiddels geregeld. De aanbesteding voor een nationaal werkgelegenheidsonderzoek onder regie van BIJ12, zoals door BIJ12 in de randvoorwaarden is opgenomen, betreft daarom 2025 en verder. In 2024 dient daarom een aanbesteding plaats te vinden voor deze enquêtering. De kosten hiervoor zijn begroot op €75.000 en worden toegevoegd aan de begroting op voorwaarde van een positief besluit van IPO-bestuur in voorjaar 2024.

7.11 Contract SDU

BIJ12 beheert namens de provincies het contract met SDU voor de Provinciale Productencatalogi (PPC). Dit contract bestaat uit 2 delen (redigeren van teksten en het Content Management Systeem SDU-Connect).

Voortschrijdend inzicht levert op dat er voor dit contract nog 1 keer eenmalig een overbruggingscontract wordt afgesloten en nog dit jaar een Europese aanbesteding wordt gestart. De verwachting is dat de kosten hiervoor beperkt zijn en dat dit binnen de begroting past. Zo niet, dan zullen we hierop terugkomen in de Najaarsnota 2024.

7.12 Verschuiving Gemeenschappelijke Beheer organisatie

Deze technische wijziging is onder 2.1.3.2 toegelicht in hoofdstuk 2 interne organisatie.

7.13 Bevestiging van de hoogte van reeds toevoegde items aan de Begroting 2024

7.13.1 CDS – Uitbreiding met high value datasets

Op 21 december 2022 heeft de Europese commissie de uitvoeringsverordening voor High Value Datasets (HVD) vastgesteld. Deze bevat een lijst van waardevolle datasets die bij hergebruik grote voordelen voor de samenleving en de economie kunnen hebben.

Via de Centrale Data en Services (CDS) stellen de provincies geo-data beschikbaar aan alle overheden, burgers en bedrijven. Een aantal van deze datasets zijn gekenmerkt als High Value Dataset en moeten aan de bijbehorende voorwaarden voldoen. Deze voorwaarden zijn in 2023 verder uitgewerkt en zullen dit jaar worden geïmplementeerd. De extra kosten hiervoor, reeds opgenomen in de Begroting 2024, worden hiermee bevestigd.

7.13.2 Informatieveiligheid

De extra kosten voor informatieveiligheid, zoals opgenomen in Conceptbegroting 2025 en Begroting BIJ12 2024 worden bij deze bevestigd. Deze kosten zijn enerzijds noodzakelijk om te voldoen aan de strengere Europese richtlijnen voor informatieveiligheid, en nodig om onder meer certificering voor ISO 27001 en BIO te verkrijgen. Ook kosten voor noodzakelijke aanpassingen in het kader van NIS2 zijn hierin meegenomen.

Totaaloverzicht wijzigingen Voorjaarsnota BIJ12 2024

Bovenstaande levert het volgende beeld voor de Begroting 2024 en de provinciale bijdragen.

Tabel 4: Totaalbeeld Begroting 2024 met mutaties Voorjaarsnota BIJ12 2024

Lasten	Prim begr 2024	Mutatie VJN 2024	Gewijzigde begr 2024
Interne organisatie	6.941	273	7.214
Expertiseteam Stikstof en N2000	9.989	312	10.301
Natuurinformatie en Natuurbeheer	13.547	737	14.284
Faunazaken	57.163	7.590	64.753
Secretariaat ACSG	1.032	0	1.032
Regeling Drugsafvaldumpingen	970	1.500	2.470
GBO-provincies	11.183	1.984	13.167
Totaal	100.826	12.396	113.221

Bedragen x 1000

Tabel 5: Mutaties bijdragen provincies op basis van wijzigingen Voorjaarsnota BIJ12 2024

Provincie	Mengpercentag e 2024	Mutatie VJN 2024 excl Faunaschades	Mutatie Faunaschades 2024	Totaal
Groningen	6,80%	182	264	446
Fryslan	9,49%	254	2.748	3.002
Drenthe	8,12%	217	-/-308	-/- 91
Overijssel	9,43%	252	-/- 423	-/- 171
Gelderland	10,67%	286	152	438
Utrecht	7,78%	208	55	263
Noord-Holland	8,17%	219	3.157	3.376
Zuid-Holland	9,16%	245	2.339	2.584
Zeeland	5,96%	159	51	210
Noord-Brabant	10,89%	292	-/-147	145
Limburg	8,25%	221	-/-296	-/- 75
Flevoland	5,30%	142	-/-2	140
Totaal	1	2.677	7.590	10.267

Bedragen x 1000